

راه‌حل بحران سیاسی ونزوئلا، گفتگو و توافق بین دولت و اپوزیسیون است!

خوان گویبدو رئیس پارلمان ونزوئلا با اعلام خود به‌عنوان رئیس‌جمهور موقت هم‌زمان با آغاز دور دوم ریاست جمهوری مادورو، بحران داخلی این کشور را وارد مرحله‌ی جدیدی کرده است. با این اعلام، خیابان‌های کاراکاس عرصه‌ی صف‌آرایی اپوزیسیون و نیروهای طرفدار دولت شده است. این صف‌آرایی به سطح بین‌المللی و منطقه نیز امتداد یافته است. به رسمیت شناختن ریاست جمهوری گویبدو توسط دولت ترامپ، تحریم شرکت نفت دولتی و تلاش برای قطع درآمد حاصل از فروش نفت، بر ابعاد بحران ونزوئلا افزوده است.

مناسبات دولت و اپوزیسیون در ونزوئلا علیرغم کارکرد راهکار انتخابات، همواره پُر تنش بوده است. در انتخابات دسامبر ۲۰۱۵ که ائتلافی از اپوزیسیون اکثریت مجلس را به دست آورد، دولت مادورو با کمک دیوان عالی کشور نگذاشت که این پیروزی دوام چندانی داشته باشد. در ژانویه سال ۲۰۱۶، تحت فشار دیوان عالی ونزوئلا، بعد از یک کشمکش سیاسی، اکثریت مطلق ائتلاف مخالفان به نفع دولت مادورو شکسته شد. دولت مادورو علیرغم مخالفت‌های شدید اپوزیسیون در سال ۲۰۱۷، انتخابات برای تشکیل «مجلس مؤسسان» برای بازنویسی قانون اساسی را برگزار کرد. علاوه بر تحریم و عدم شرکت مخالفان، برخی کشورها نیز این انتخابات را موردقبول ندانستند. همان‌طور که انتخابات ریاست‌جمهوری در ماه مه سال ۲۰۱۸ نیز مورد انتقاد بود.

ونزوئلا جامعه‌ای دوقطبی است و به قطب‌های نژادی، اقتصادی- اجتماعی تقسیم‌شده است. اما این دوقطبی در سال‌های اخیر عمیق‌تر شده است. این وضعیت به سیاست‌های نیکلاس مادورو و دولت آمریکا برمی‌گردد. مادورو در کشاندن کشور به وضعیت فلاکت‌بار کنونی که مردم برای تهیه نان و دارو تن به هر ذلتی می‌دهند و دولت آمریکا با اعمال تحریم‌های اقتصادی و فشارهای سیاسی، حمایت از اپوزیسیون و توسل به شیوه‌های فرا انتخاباتی برای سرنگونی دولت نیکلاس مادورو، نقش دارند. تحریم‌های اقتصادی دولت آمریکا راه‌های برون‌رفت اقتصاد ونزوئلا از رکود اقتصادی را بسته و موجب گسترش فقر شده است.

شکاف سیاسی در ونزوئلا درعین‌حال ریشه در سمت‌گیری‌های سیاسی، اقتصادی و مناسبات بین‌المللی دارد. «انقلاب بولیواری» هوگو چاوز جزئی از سمت‌گیری عمومی در آمریکای جنوبی طی دو دهه‌ی گذشته و پیروزی احزاب چپ‌گرا در چند کشور از جمله ونزوئلا، برزیل، آرژانتین و بولیوی بود. دولت ونزوئلا پرسروصداترین در بین آن‌ها بود. نیروهای راست که امروز در قامت خوان گویبدو برآمد کرده‌اند، مخالف سرسخت سمت‌گیری اجتماعی دولت ونزوئلا به نفع زحمتکشان هستند.

انقلاب بولیواری هوگو چاوز که با ایجاد کنترل دولت بر صنایع کلیدی، خودمدیریتی شهرداری‌ها، راه‌اندازی تعاونی‌های تولیدی و مصرفی، افزایش دستمزدها، تأمین خدمات اجتماعی و کاستن از نابرابری‌ها شرایط زندگی فقیرترین بخش جامعه را بهبود بخشیده بود و با تکیه بر درآمد نفت، سودای بنیان نهادن «سوسیالیسم قرن بیست و یکم» را در سر می‌پروراند، مدت‌هاست که بی‌اثر شده است. گسترش فساد و رانت‌خواری وابستگان به دستگاه عریض و طویل دولت و حاشیه‌های قدرت از نظامیان تا شبه‌نظامیان، خود به یک معضل بزرگ تبدیل گشته است. با کاهش درآمد نفت و تشدید تحریم‌های آمریکا، چاپ اسکناس بی‌پشتوانه برای جبران کمبودها، ارزش پول ملی را روزبه‌روز کاهش داده و موجب شده است که نرخ تورم به شکل نجومی بالا رود. امروز دیگر نه‌تنها از زندگی بهتر خبری نیست، بلکه تأمین کمبود کالاهای اساسی به یک معضل بزرگ تبدیل شده است.

رودرروئی و تشکیل دولت در برابر دولت، جبهه‌بندی در سطح منطقه و بین‌المللی و تهدید به مداخله، کمکی به حل مسائل داخلی ونزوئلا نخواهد کرد، برعکس تنش و خشونت را تشویق و راه را برای درگیری و جنگ داخلی هموار خواهد کرد. به نظر ما حل بحران کنونی قبل از همه به دست خود نیروهای سیاسی ونزوئلا میسر است. آنچه امروز ضروری است، تلاش طرفین برای کاستن از جو تهدید، اجتناب از کاربست خشونت و آغاز گفت‌وگو برای رسیدن به یک توافق ملی بر سر تأمین مشارکت سیاسی همگانی، مراجعه به آرای مردم و پذیرش نتایج آن است. به باور ما تلاش دولت ترامپ و متحدانش در ادامه‌ی سیاست سرنگونی دولت مادورو، می‌تواند ونزوئلا را به سوی آشوب، بی‌ثباتی و جنگ داخلی سوق دهد. ما سیاست سرنگونی دولت ونزوئلا توسط دولت آمریکا را محکوم می‌کنیم.

حزب چپ ایران (فدائیان خلق) بر این باور است که راه حل بحران سیاسی ونزوئلا از طریق گفتگو می‌گذرد. هرگونه دخالت دولت‌های خارجی در چالش بین پوزیسیون و اپوزیسیون وضع را وخیم‌تر و آینده مردم این کشور را تیره‌تر می‌کند. دولت امریکا و دیگر دولت‌ها باید از مذاکره بین دولت مادورو و اپوزیسیون حمایت کنند و بگذارند بحران و تنش سیاسی در ونزوئلا از مسیر گفتگو حل شود.

هیئت سیاسی اجرائی حزب چپ ایران (فدائیان خلق)

۱۱ بهمن ۱۳۹۷ - ۲۱ ژانویه ۲۰۱